

Laboratoriotutkimusnimikkeistö

Nomenklatur för laboratorieundersökningar

2017

ALKUSANAT

Yhtenäisen nimikkeistön kehittäminen laboratoriotutkimuksille on aloitettu Suomessa varhain. Lääkintöhallitus ja Sairaalaliitto asettivat vuonna 1969 asiantuntijaelimen valtakunnallista tilastointia ja keskussairaaloiden laboratorioden suunnittelua varten, ja ensimmäinen laboratoriotutkimusnimikkeistö julkaistiin vuonna 1974.

Asiantuntijaelimen muodosti joukko laboratorioalan uranuurtajia: Paul Grönroos, Bernt Laurent, Erkki Leskinen, Ilkka Penttilä, Arvo Relander ja Raimo Tenhunen. Heidän alulle panemansa valtakunnallisesti yhtenäinen tutkimusnimikkeistö on edelleen kansainvälisesti tarkasteltuna harvinaisuus. Nyt 40 vuotta täyttävä laboratoriotutkimusten nimikkeistö on nykyisin käytössä kaikissa maamme terveydenhuollon yksiköissä, ja sitä käyttää myös Kelan sairausvakuutuksen korvaustaksajärjestelmä.

Laboratoriotutkimusnimikkeistö on tarkoitettu potilaan hoidosta vastaavan lääkärin ja tutkimuksen suorittavan yksikön käyttämäksi yhteiseksi koodistoksi. Nimikkeistön avulla pyritään siihen, että laboratoriotieto on yksiselitteistä sekä pyytäjän, suorittajan että tiedon tulkin kannalta. Nimikkeistö kattaa kliinisen kemian, kliinisen fysiologian, kliinisen mikrobiologian, kliinisen neurofysiologian, genetiikan ja patologian laboratoriotutkimukset.

Nimikkeistön avulla pyritään valtakunnalliseen yhdenmukaisuuteen, ja se on tarkoitettu käytettäväksi terveydenhuollon laboratorioissa ja tietojärjestelmissä. Valtakunnallisesti yhtenäinen tutkimusnimikkeistö muodostaa perustan sähköiselle tiedonsiirrolle ja potilastietojen hyödyntämiselle yli organisaatorajojen. Sen kattava käyttö on kynnysehto siirtymiselle kansalliseen toimintaan laboratoriotiedon välittämisessä ja arkistoinnissa.

Terveydenhuollon sähköisen potilastiedon arkiston valmisteluun liittyen laboratoriotutkimusnimikkeistö on vahvistettu osaksi valtakunnallista sähköistä potilaskertomusjärjestelmää. Nimikkeistöä ylläpidetään kansallisella koodistopalvelimella:

http://www.thl.fi/fi_FI/web/fi/tutkimus/palvelut/koodistopalvelu, jolta se on luettavissa sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmiin. Nimikkeistön Excel-muotoinen versio on ajantasaisena luettavissa osoitteessa www.kunnat.net/soster -> nimikkeistöt, luokitukset. Näillä sivuilla julkaistaan myös nimikkeistössä toteutetut muutokset päivämäärineen. Nimikkeistön alkusanat ja erikoisalojen kuvaukset on myös luettavissa työryhmän sivuilta.

Nimikkeistöä on ajanmukaistettu asiantuntijoilta ja kliinisiltä laboratorioilta saatujen kommenttien perusteella poistamalla vanhentuneita tutkimuksia, korjaamalla havaittuja virheitä sekä lisäämällä

uusia tutkimuksia Viimeisten vuosien aikana on tehty nimikkeistöjen yhtenäistämistä hematologian, patologian, genetiikan ja kliinisen neurofysiologian alojen tutkimusnimikkeille. Merkittävänä uudistuksena nimikkeistöön on lisätty allergiatutkimukset ja luovuttu erillisestä allergeniluettelosta.

Nimikkeistötyöryhmä seuraa aktiivisesti laboratorionimikkeistön ja -koodiston kansainvälistä kehitystä. Tavoitteena on turvata kansallisesti yhdenmukaisen nimikkeistön kehittyminen siten, että se vastaa myös kansainvälistyvään toimintakenttään liittyviä vaatimuksia.

TYÖRYHMÄ

Miettinen Ari, toimitusjohtaja, Fimlab Laboratoriot Oy (puheenjohtaja)
Eronen Marianne, asiantuntijalääkäri, Kela
Haapalahti Petri, KFI vastualuejohtaja, HUS-Kuvantaminen
Härkönen Mikko, kehittämisspäälikkö, THL / OPER
Ihalainen Jarkko, lääketieteellinen johtaja, Suomen Veripalvelu
Jääskeläinen Satu, palvelualuejohtaja, TYKSLAB
Kujala Paula, ylilääkäri, Fimlab Laboratoriot Oy
Kytölä Soili, sairaalageneetikko, HUSLAB
Lappalainen Maija, ylilääkäri, HUSLAB
Suvisaari Janne, erikoislääkäri HUSLAB
Virtanen Martti, johtaja, Pohjoismainen luokituskeskus

Hartikainen Kauko, erityisasiantuntija, Suomen Kuntaliitto (sihteeri)
Härkönen Marjukka, sairaalamikrobiologi, Fimlab Laboratoriot Oy (asiantuntijasihteeri)

Työryhmän kokoonpanossa pyritään siihen, että ryhmässä ovat edustettuina kaikki nimikkeistön mukaiset laboratorioerikoisalajat. Nimikkeistön kehittämisen tarpeista ja sen käyttöön liittyvistä ongelmista voi olla yhteydessä työryhmän sihteereihin tai jäseniin.

Nimikkeistötyöryhmän työhön kuluneella kaudella ovat edellisten lisäksi osallistuneet ylikemisti Päivi Laitinen ja professori Satu Jääskeläinen. Lisäksi erikoisalakohtaisiin työryhmiin on osallistunut laaja joukko asiantuntijoita, joille ryhmä esittää lämpimät kiitokset.

Nimikkeistötyöryhmän sihteerien yhteystiedot:

Ehdotukset uusiksi nimikkeiksi, luokitukseen liittyvät yleiset asiat:
Kauko Hartikainen, Suomen Kuntaliitto, Toinen linja 14, 00530 Helsinki,
puhelin 050 430 9782,
kauko.hartikainen@kuntaliitto.fi

Nimikkeiden käyttöön liittyvät asiat, valmistelussa olevat asiat, taustaselvitykset, päätösten perustelut:
Marjukka Härkönen, Fimlab Laboratoriot Oy, Tampere
puhelin 03-311 78422, faksi 03-311 75260
marjukka.harkonen@fimlab.fi

Uusia nimike-ehdotuksia voi lähettää työryhmän sihteerille sähköpostilla tai nimikkeistön kotisivulla olevalla sähköisellä lomakkeella: www.kunnat.net/soster -> Nimikkeistöt, luokitukset. Ehdotuksessa on mainittava tutkimuksen nimi, lyhenne-ehdotus, perustelut tutkimukselle, tutkimuksen mittayksikkö, erikoisala ja ehdotuksen tekijän yhteystiedot. Uusien tutkimusten kohdalla edellytetään näyttöä siitä, että tutkimus on vakiintuneessa käytössä tai että tutkimuksen kliininen tarve on riittävästi dokumentoitu. Dokumentaation riittävyys on ehdotuksen tekijän harkittavissa, ja työryhmä pyytää täydentämään sitä tarvittaessa.

LABORATORIONIMIKKEISTÖN KÄYTTÖ

Tutkimusnimikkeet ovat valtakunnallisesti yhtenäisesti sovittuja. Niitä ei saa muuttaa paikallisten tarpeiden mukaan, koska yhtenäinen nimikkeistö on edellytys siirtymiselle kansalliseen toimintaan laboratoriotiedon välittämisessä ja arkistoinnissa. Myöskään tutkimusten systeemilyhennettä tai mittayksikköä ei saa muuttaa. Mikäli valtakunnallisesta nimikkeistöstä puuttuu jokin paikallisen toiminnan kannalta oleellinen nimike, on esitettävä työryhmälle sen ottamista valtakunnalliseen nimikkeistöön.

Nimikkeistötyöryhmä on linjannut, että tutkimusmenetelmää tai sen muuttumista ei pääsääntöisesti pidetä perusteena uudelle nimikkeelle. Nimikkeistöön aiemmin hyväksytyt menetelmäkohtaisia nimikkeitä ei ole kuitenkaan aktiivisesti poistettu, ellei ole pidetty ilmeisenä, että menetelmä on poistunut käytöstä.

Tutkimuksen suorittajaa, fyysistä suoritusta paikkaa (laboratorio tai vierianalytiikka) tai tutkimuksen kiireellisyyttä (laboratoriotesti tai pikatesti) ei niin ikään ole katsottu perusteeksi erillisille nimikkeille, koska potilaan hoidon näkökulmasta eri menetelmillä ja eri suoritusta paikoissa tehtävien tutkimusten tulosten tulisi olla toisiinsa nähden vertailukelpoisia. Tutkimuksen kontekstia ei toisin sanoen ole katsottu nimikkeistöllä ratkaistavaksi asiaksi, joten se tulee ratkaista potilastietojärjestelmissä muilla tavoin.

Tutkimuspyyntö

Tutkimuspyyntö kohdistuu yleensä yksittäiseen tutkimukseen. Toimiakseen käytännön tilanteissa nimikkeistö sisältää kuitenkin myös monimutkaisempia tutkimuspyyntöjä. Tutkimuspyynnöissä voidaan siten erottaa seuraavia pyyntötyyppejä:

1. Yhden komponentin pyyntö / yksi vastaus (esim. S -Na).
2. Yhden komponentin pyyntö / useampia vastauksia (esim. S -Salm-Ab, jossa vastainetulos saadaan useimmiten useaa erilaista salmonella-antigeenia vastaan).
3. Ryhmätutkimuspyyntö on tiivistetty pyyntö, jolla on koottu yhdeksi nimikkeeksi laiteautomaation tai kliinisen käytännön johdosta vakiintunut tutkimuskokonaisuus. Esimerkkinä edellisestä on B -PVK (sisältäen erytrosyytit, hemoglobiini, hematokriitti, MCV, MCH, MCHC, leukosyytit), jälkimmäisestä F -BaktVi1 (sisältäen Salmonella-, Shigella-, Yersinia- ja kampylobakteeriviljelyn).

Ne ryhmätutkimukset, jotka ovat valtakunnallisesti kliiniseen käyttöön vakiintuneita, sisältyvät nimikkeistöön ja kukin niistä tilastoidaan yhtenä tutkimuksena. Ryhmätutkimusten määrää on valtakunnallisessa nimikkeistössä pyritty pitämään pienenä, ja hyväksymisen edellytyksenä on ollut näyttöön ja laajaan hyväksyntään perustuva tarve. Terveystieteiden toimijoiden on omassa toiminnassaan mahdollista sopia paikallisista laitekohtaisista tmv. ryhmätutkimuksista, jotka eivät ole valtakunnallisessa käytössä.

TUTKIMUSNIMEN RAKENNE

Numerokoodi

Kullakin tutkimuksella on nimikkeistössä nelinumeroinen juokseva numerokoodi. Tämä numerokoodi yksilöi tutkimuksen atk-järjestelmissä. Valtakunnallinen koodisto alkaa numerokoodista 1001. Koodit 0001 - 1000 sekä 8000 - 1999 on toistaiseksi jätetty kunkin laitoksen tai laboratorion omaan käyttöön. Oma numerokoodia saatetaan tarvita esimerkiksi sellaisia tutkimuksia varten, joiden käyttö on väliaikaista tai joita tehdään vain organisaation sisällä.

Viides numero otetaan käyttöön, kun kaikki nelinumeroiset koodit on käytetty. Viimeinen valtakunnallisesti käyttöön otettava numerokoodi on siis 7999. Selvyyden vuoksi tässä nimikkeistössä ensimmäisen kerran käyttöön otetut allergiatutkimusten koodit aloitetaan numerosta 7000. Viisinumeroisen valtakunnallinen koodaus aloitetaan tarvittaessa numerosta 20000.

Valtakunnallisessa nimikkeistössä kunkin tutkimuksen numero pysyy muuttumattomana uusissakin nimikkeistöversioissa, ja uudet tutkimukset saavat numerokseen ensimmäisen käyttämättömän numerokoodin.

Tutkimuksen nimilyhenne

Tiedonsiirrossa tarvitaan usein tutkimuspyynnön täydellisen nimen lyhyt, mutta tarkka identifiointi. Numerotunniste on tällainen, mutta sen muistaminen on hankalaa. Tämän vuoksi käytetään mnemoteknistä lyhennettä, joka muistuttaa tutkimuspyynnön pitkää nimeä.

Tutkimusten nimilyhenteitä voidaan käyttää tutkimuksia pyydettyä, niitä suoritettaessa sekä tutkimusvastauksissa. Tutkimusnimilyhenne on 10 merkin mittainen sisältäen systeemilyhenteen, tutkimuslyhenteen ja mahdollisen takaliitteen seuraavasti:

- Kaksi ensimmäistä merkkiä muodostavat systeemilyhenteen
- Kolmas merkki on väliviiva, joka erottaa systeemilyhenteen tutkimuslyhenteestä
- Seitsemän seuraavaa merkkiä muodostavat tutkimuslyhenteen takaliitteineen

Systeemilyhenteet ovat yksi- tai kaksimerkkisiä ja ne on muodostettu englanninkielisistä sanoista. Nämä lyhenteet noudattavat myös yleisiä kansainvälisiä systeeminimiä. Niissä tutkimuksissa, joiden systeemilyhenteeksi on merkitty seerumi, voi laboratorio tarvittaessa käyttää myös plasmata. Koska seerumin ja plasman tulostaso joidenkin tutkimusten kohdalla on erilainen, on niissä tapauk-

sisä tutkimukset erotettu toisistaan. Nimikkeiden käytön helpottamiseksi systeemilyhenteiden määrä on pidetty rajallisena.

Pääosa tutkimusnimilyhenteistä vastaa tutkimuksen suomenkielistä pitkää nimeä. Lisäksi on käytetty vakiintuneita suomalaisia lyhenteitä sekä yleisimpiä kansainvälisiä lyhenteitä. Tällöin lyhenne ei aina vastaa suomenkielistä pitkää nimeä (esim. karsinoembryonaalisen antigeenin kansainvälinen lyhenne CEA).

Takaliitteiden avulla pyritään selventämään tutkimuskokonaisuutta lyhyessä muodossa. Osa takaliitteistä on johdettu vastaavista kansainvälisistä nimistä, osa suomenkielisistä. Yksi tärkeimmistä takaliitteistä on -O, jota käytetään kaikissa kvalitatiivisissa ja semikvantitatiivisissa sekä osoittamistutkimuksissa. Sama asia ilmaistaan pitkän nimen yhteydessä merkinnällä (kval).

Takaliitteet ovat yhteisiä kaikille laboratorioerikoisaloille ja niitä voidaan käyttää sekä näytetutkimusten että potilaskohtaisten tutkimusnimilyhenteiden osana. Rajallisen merkkimäärän vuoksi takaliitteen erottava viiva on useissa nimikkeissä jätetty pois.

Esimerkiksi tutkimuksen U -Bilirubiini (kval) lyhenne on: U -Bil-O

Tutkimusnimi

Tietojärjestelmien kehittymisen myötä tutkimuspyynnöissä on yhä useammin mahdollista käyttää tutkimusten pitkiä nimiä, mitä käytäntöä tulisikin selkeyden vuoksi suosia.

Tutkimusten pitkät nimet ovat pääsääntöisesti suomenkielisiä. Silloin, kun nimen suomentaminen ei ole ollut tarkoituksenmukaista, on niminä käytetty kansainvälisiä nimiä. Varsinaisten tutkimusnimien lisäksi on nimikkeistöön aikaisempaa enemmän otettu mukaan synonyymejä, jotka helpottavat oikeiden tutkimusnimien löytämistä.

Mittayksikkö

Mittayksikkönä kvantitatiivisille määrityksille käytetään yleensä molaarisia yksiköjä. Poikkeuksen tästä muodostaa proteiinitutkimusten ryhmä, joissa yksikkönä on järjestelmällisesti pyritty käyttämään massayksiköjä. Sana Lomake yksikkönä tarkoittaa joko lausuntoa tai tilannetta, jolloin tutkimuspyyntö johtaa useaan vastaukseen. Partikkelikonsentraatio on vuorostaan esitetty eksponenttimerkinnällä, esim. $10^9/l$ ilmoitetaan E9/l. Osa kliinisen kemian SI-järjestelmän mukaisista osuusmittayksiköistä on muutettu prosenttiyksiköiksi ko. alan tieteellisiltä yhdistyksiltä saamamme päätöksen vuoksi. Koska useimmat laboratoriot ilmoittavat monien kvalitatiivisten tutkimusten tulokset semikvantitatiivisinä arvoina, on käytännön yhtenäistämiseksi valittu seuraava ilmoitustapa: negat (tai 0), 1+, 2+, 3+, 4+.

Erikoisala

Erikoisala, johon tutkimus kuuluu, on nimikkeistön aiemmissa versioissa ilmoitettu kirjaimilla K:n tarkoittaessa kemiaa, M:n mikrobiologiaa jne. Laboratorioiden teknisen ja hallinnollisen toimintaympäristön muuttuminen sekä mm. potilastutkimusten ja genetiikan tutkimusten luokittelun vaikeudet ovat johtaneet siihen, että erikoisalajaottelusta osana nimikkeistöä on luovuttu. Nimikkeistötyöryhmä pyytää kuitenkin edelleen nimike-ehdotuksissa tiedon erikoisalasta, jolta tutkimukseen liittyvä asiantuntemus useimmiten on saatavissa. Jaottelu on epävirallinen ja sitä käytetään lähinnä hakukriteerinä.

Esimerkki tutkimusnimen kokonaisrakenteesta:

Numero	Lyhenne	Tutkimuksen nimi	Mittayksikkö
1185	S -Bil	Bilirubiini	umol/l

Tutkimuksen nimi on S –Bilirubiini, mutta kuten edellä on jo mainittu, systeemilyhennettä ei ole painoteknisistä syistä toistettu tutkimuksen nimessä.

LYHENNELUETTELO SYSTEEMILYHENTEISTÄ JA TAKALIITTEISTÄ

Förteckning över systemförkortningar och tillägg till namnförkortningar

1. Systeemilyhenteet	1. Systemförkortningar
aB valtimoveri (arterial Blood)	artärblod
Af punktioneste (Aspiration fluid)	aspirationsvätska
aG alveolikaasu (alveolar Gas)	alveolär gas
Am lapsivesi (Amniotic fluid)	amnionvätska, fostervatten
As askitesneste (Ascitic fluid)	ascites
B veri (Blood) blod	
Bf keuhkoputkilima (Bronchial fluid)	bronksekret
Bi sappi (Bile (fluid))	galla
Bl Bronkoalveolaarihuuhtelu (Bronchoalveolar lavation)	bronkoalveolarsköljning
Bm luuydin (Bone marrow)	benmärg
Bo luu (Bone)	benvävnad
cB kapillaariveri (capillary Blood)	kapillarblod
Cf kohdunkaulan erite (cervixlima) (Cervical fluid)	cervixsekret
Ch maitiaisneste, lymfa (Chylus)	chylus
Cn keskushermosto (Central nervous system)	centrala nervsystemet
Co paksusuoli (Colon)	tjocktarm
cU keräysvirtsa (collected Urine)	samlad urin
Cv (sikiön) suonikalvon nukkalisäke (Chorion villus)	corion villus
dF vuorokausiuloste (diurnal Feces)	dygnsavföring
Di dialyysineste (Dialysis fluid)	dialysat
Dj duodenaalineste (Duodenal juice)	duodenalvätska
dU vuorokausivirtsa (diurnal Urine)	dygnsurin
E erytrosyytti, punasolu (Erythrocyte)	erytrocyt
Ex yskös (Expectorate) (sputum)	expectorat
F uloste (Feces)	avföring
fB paastoveri (Blood from fasting patient)	fasteblood
Fb vierasesine tai implantti (Foreign body)	främmande föremål eller implantat
fE paastoerytrosyytti (Erythrocytes from fasting patient)	faste-erytrocyt
Fl emätinerite (Fluor vaginalis)	vaginalfluor
fP paastoplasma (Plasma from fasting patient)	fasteplasma
fS paastoseerumi (Serum from fasting patient)	fasteserum
G kaasu (Gas)	gas
Gf nieluhuuhdeluneste (Gurgle fluid)	gurglingsvätska
Gi suolikanava (Gastrointestinal canal)	magtarmkanalen
Gj mahaneste (Gastric juice)	magsaft

Gr	granulosyytti granulocyt	
Ha	hius, karva (Hair)	hår
Hb	hemoglobiini (Hemoglobin)	hemoglobin
He	sydän (Heart)	hjärta
Ki	munuainen (Kidney)	njure
Kl	korvausliuos	ersättningsvätska
L	leukosyytti, valkosolu (Leukocyte)	leukocyt
Lf	kyynelneste (Lacrimal fluid)	tårvätska
Li	aivo-selkäydinneste (Liquor cerebrospinalis)	cerebrospinalvätska
Ln	imusolmuke (Lymph node)	lymfkörtel
Lr	maksa (Liver)	lever
Lu	keuhko (Lung)	lunga
Ly	lymfosyytti (Lymphocyte)	lymfocyt
M	lihas (Muscle)	muskel
Me	lapsenpihka (Meconium)	mekonium
Mf	maitorauhaserite (Mammary fluid)	mjölkkörtelsekret
Mm	äidinmaito (Maternal milk)	modersmjölk
Mu	limakalvo (Mucosa)	slemhinna
Na	kynsi (Nail)	nagel
Ne	hermo (Nerve)	nerv
Ns	nenäerite (Nasal secretion)	nässekret
nU	yövirtsa (aamuvirtsa) (night Urine)	natturin (morgonurin)
P	plasma (Plasma)	plasma
Pa	haimaneste (Pancreatic juice)	pankreassaft
Pd	vatsaontelon dialyysineste (Peritoneal dialysis fluid)	peritonealdialysat
Pf	pleuraneste (Pleural fluid)	pleuravätska
Pi	aivolisäke(Pituitary gland)	hjärnbihang, hypofys
Pl	istukka (Placenta)	placenta, moderkaka
Pp	ientasku (Periodontal pocket)	tandköttsficka
Ps	nieluerite (Pharyngeal secretion)	svalgsekret
Pt	potilas (Patient)	patient
Pu	märkä (Pus)	var
S	seerumi (Serum)	serum
Sa	sylki (Saliva)	saliv
Se	erite (Secretion)	sekret
Sk	iho (Skin)	hud
Sp	siemenneste (Sperm, semen)	sperma
St	mahalaukku (Stomach)	magsäck
Sw	hiki (Sweat)	svett
Sy	nivelneste (Synovial fluid)	ledvätska
T	trombosyytti (Thrombocyte)	trombocyt
Ta	trakea-aspiraatti (Tracheal aspirate)	trakealaspirat
Tf	kudosneste (Tissue fluid)	vävnadsvätska
Ts	kudosnäyte (Tissue)	vävnadsprov
U	virtsanäyte (Urine)	urin brov
uA	napaavaltimoveri (umbilical Artery blood)	artärblod från navelsträng

uB	napaveri (umbilical Blood)	navelsträngblod
Uf	virtsaputken erite (Urethral fluid)	uretrasekret
uS	napaseerumi (umbilical blood Serum)	navelsträngserum
Ut	kohtu (Uterus, womb)	moderliv, uterus
uV	napalaskimoveri (umbilical venous blood)	venblod från navelsträng
vB	laskimoveri (venous Blood)	venblod
Vf	rakkulaneste (Vesicle fluid)	blåsvätska
zB	sentraaliveri (zentral Blood)	centralblod

2. Tutkimuslyhenteiden takaliitteet

2. Tillägg till namnförkortningar

Takaliite voi liittyä lyhenteeseen suoraan tai se voi olla väliviivalla erotettuna. Suffixet kan bindas direkt till förkortningen eller avskiljas med bindestreck.

-Ab	vasta-aineet	antikroppar
-AbA	IgA vasta-aineet	IgA antikroppar
-AbD	IgD vasta-aineet	IgD antikroppar
-AbE	IgE vasta-aineet	IgE antikroppar
-AbG	IgG vasta-aineet	IgG antikroppar
-AbM	IgM vasta-aineet	IgM antikroppar
-Abs	absorboitu	absorberat
-Ae	aerobinen	aerob
-Ag	antigeeni	antigen
-Ai	amplitudi-integroitu	amplitud integrerad
-An	anaerobinen	anaerob
-Avi	aviditeettitutkimus	aviditetstest/-prov
-Bc	sitoutumiskapasiteetti	bindningskapacitet
-Cl	poistuma	clearance
-Cml	soluvälitteinen lyysi	cell medierad lys
-Ct	varmistus, varmistustesti	verifikationstest, säkerställande analys
-D	DNA-tutkimus	DNA-test
-EH	entsyymihistokemiallinen	entsymhistokemisk
-Ek	elinkertymä	organinkorporering
-EM	elektronimikroskooppinen	elektronmikroskopisk
-Et	erikoistekniikka	specialteknik
-Fc	virtaussytometria	flödessytometri
-Fr	fraktiot	fraktioner
-Ft	faagityypitys	fagtypning
-He	antibioottiherkkyys	antibiotikakänslighet
-Hs	lämpöstabiili	värmestabil
-Ic	immunoglobuliiniantigeenikompleksi	immunoglobulinantigenkomplex
-Ief	isoelektrinen fokusointi	isoelektrisk fokusering
-IF	immunofluoresenssi	immunofluorescens
-IH	immunohistokemiallinen	immunohistokemisk
-Ik	ionikavana	jonkanal
-Ind	indeksi	index
-Inh	inhiboitu	inhiberat
-Ion	ionisoitunut	joniserat
-Is	isoentsyymit	isoentzym
-ISH	in situ-hybridisaatio	in-situ-hybridisering
-Jt	jatkotutkimus	vidare undersökning
-Kj	konjugoitunut	konjugerat
-Lm	lajimäärittäminen	artbestämning
-M	makuulla	liggande

-Ma	makro	makro
-Mc	mitokondriaalinen	mitokondriellt
-Mi	mikro	mikro
-Mo	monoklonaalinen	monoklonal
-Mor	histomorfometrinen	histomorfometrisk
'-Na	natiivivalmiste	nativpreparat
-Nh	nukleiinihappo	nukleinsyra
-O	kvalitatiivinen tutkimus	kvalitativt prov,även
	myös semikvantitatiivinen	semikvantitativt
-Oc	oligoklonaalinen	oligoklonal
-Or	orgaaninen	organisk
-P	pystyssä	upprätt
-Pa	pitkäaikainen	långvarig
-Pcl	polyklonaalinen	polyklonal
-Pm	painemittaus	tryckmätning
-Pr	presipitaatio	presipitat
-Ps	perusseulonta	basscreening
-Pse	perusseulonta ja erittely	basscreening jämte specificerad uppföljning
-R	rasituskoe, toimintakoe	belastningsprov
-Re	retentio	retention
-RH	vapauttajahormoni	frigörande hormon
-S	stimulaatio, stimuloitu	stimulation
-Sc	luokitus, alaluokat	klassificering
-Sis	sisältö	innehåll
-Sit	sitoutunut	bunden (-t)
-Ss	suunnattu seulonta	riktad screening
-Sse	suunnattu seulonta ja erittely	riktad screening jämte specificerad uppföljning
-St	stabiilisuus	stabilitet
-Tc	transkutaaninen	transkutan
-Tox	toksiini	toxin
-Ty	tyypitys	typning
-V	vapaa tai konjugoimaton	fritt eller okonjugerat
-Vaih	vaihtuva	utbytbart
-Vf	vapaa fraktio	fri fraktion
-Vi	viljely	odling
-Vib	värinätunto	vibrationskänsla
-Vid	video	video
-Vit	vitamiini	vitamin
-Vr	värjäys	färgning
-Yr	yläraaja	övre extremitete